

Blikwisseling

Vasten of „österliche Bußzeit“ (boetetijd voor Pasen)?

In het Duits zijn deze bijzondere 40 dagen onder beide begrippen

Wat doet ons goed en geeft ons kracht? Dat kan soms een gesprek zijn, hier zr. Katharina (l.) met zr. Helga

bekend. Terwijl het vasten op de eerste plaats nadruk legt op het afzien, nodigt het begrip „österliche Bußzeit“ uit tot boete. Daarbij moet je in geen geval denken aan je laatste bekeuring, boetegeld dus. Onze Stichter P. Lataste zegt: „Boete is een méér aan liefde“. Een tijd van omkeer, waarin ik mij weer opnieuw richt op de zin van mijn leven.

Dus: in plaats van „ik geef mijn slechte gewoontes op“ kijk ik naar wat ik méér wil, wat mij en mijn omgeving goed doet, wat kracht geeft en meer liefde ontbranden

doet. Ik wil wel weer eens een goed gesprek voeren met een medezuster en met een van de kinderen een gezelschapsspel spelen. Dat dan daardoor de TV uit blijft, is een vanzelfsprekend extra gevolg. Het spoor van de zin van mijn leven bewust te volgen, is het paaseffect, het leven-schenkende aan deze bijzondere boetetijd.

Ik wens u een goede tijd van nadenken en een vrolijk, leven schenkend Paasfeest!

Zr. Katharina, algemene overste van de dominicanessen van Bethanië

Met haar groeide het erbarmen

Frankrijk, 8 mei 1866: zuster Henri-Dominique ontmoet voor het eerst Pater Jean Joseph Lataste. Ze had over de jonge dominicaan en zijn Huis van Bethanië gehoord en was gefascineerd door dit nieuwe idee. Eigenlijk hoorde ze al 23 jaar bij de zusters van de Opperoffering van Maria en had daar ook verschillende leidende functies bekleed. Maar nu had ze de jaarlijkse geloften niet hernieuwd en werd dominicanes. Hoewel ze al bijna 44 jaar oud is, laat ze alles achter zich en wil in Bethanië opnieuw beginnen. Nu ze de stichter van de nieuwe gemeenschap leert kennen, verzekert ze hem, hoe sterk de dienst aan ex-gevangenen tegemoetkomt aan haar sterk apostolisch verlangen en dat ze alles voor

deze arme vrouwen wil doen.

Aan het begin stond een misverstand

P. Lataste werd duidelijk, dat haar idee van zijn werk op een misverstand berust. Hij plant geen huis om ontslagen gevangenen op te vangen, maar een klooster, waarin ze volledig medezusters kunnen worden – samen met vrouwen die een onbesproken levenswijze gevoerd hebben. Na een passende tijd van invoering zal er geen verschil tussen beide meer zijn. Zr. Henri-Dominique is ontsteld, maar hij verklaart zijn idee zo vol vuur, dat ze na een tijdje van weifelen bereid is, tenminste dit huis van Bethanië een keer te bekijken en met zijn

Moeder Henri-Dominique Berthier (17.7.1822–27.2.1907), Medestichteres van de dominicanessen van Bethanië

>>> *Vervolg op pagina 3*

Wat wil je echt?

In de afgelopen jaren hebben wij als zusters van Bethanië samen onze constituties, onze „grondwet“, bewerkt. Ze zijn nu klaar, en terwijl we wachten op de bevestiging ervan door Rome, gaan we verder met de „uitvoerende bepalingen“, de ordinationes.

Ja, we „weten ons in het bijzonder gezonden naar mensen, die zich door eigen schuld of maatschappelijk onrecht in nood bevinden of in gevaar verkeren, in een situatie van onheil te belanden. Met hen delen we – zover mogelijk – ons leven en zoeken samen naar perspectieven, die vanuit God toekomst en leven openen.“ Zo staat het in de constituties. En wat betekent dat heel concreet in ons leven van alledag? Wie mag hoe ver (of hoe dichtbij) en hoe lang in onze gemeenschappen leven? Wat willen we eigenlijk? En was kunnen we uiteindelijk in de realiteit?

Er is zo veel te doen – maar wat heeft zin en is mogelijk?

Heel veel vragen, veel materiaal om eerlijk met elkaar over te spreken en te zoeken naar wat ons als dominicanessen van Bethanië bij elkaar brengt en uitdaagt.

Zoals al in de afgelopen jaren komen we met een groep van ongeveer 30 zusters bij elkaar. In december was dat in Maastricht, in maart gaat het verder.

Directiewisseling in het kinderdorp

De oude directeur en zijn opvolgster: Dr. Klaus Esser en Julia Bartkowski

Natuurlijk feliciteren ook de zusters – met een lied, begeleid door een draaiorgel

Al 25 jaar hoort Dr. Klaus Esser bij het Bethanië Kinderdorp in Schwalmthal-Waldniel, sinds 2001 als directeur. Nu is dit tijdperk voorbij: op 12 januari heeft het kinderdorp met een groots feest de directiewisseling gevierd. Klaus Esser was als opvolger van zr. Lydia de eerste lekedirecteur van een Bethanië kinderdorp. In de afgelopen 17 jaren heeft hij steeds weer nieuwe pedagogische acties en projecten aangeboden en ook verder gekeken dan Bethanië zelf. Nadat hij deze taak heeft afgegeven, neemt hij na een welverdiende zomerpauze de baan van Werner Langfeldt over en zal hij algemeen directeur worden van alle drie de kinderdorpen.

De nieuwe directrice in Schwalmthal is Julia Bartkowski, die daar al drie jaar in de pedagogische dienst werkzaam is. Ze kent Bethanië echter al veel langer; de inwonster van Waldniel heeft voor haar studie een stage van een jaar in het Kastanienhaus gemaakt.

De feestelijkheden begonnen op 12 januari als gebruikelijk in de kapel, waar beide plaatselijke pastores, Thorsten Aymanns van St. Matthias en Arne Thummes van de evangelische gemeente, evenals Pater Manuel OP, die zelf lange tijd lid is geweest van de directie van het kinderdorp, met de gasten de H. Mis vierden. Aansluitend ging men naar de aula, waar de heer Langfeldt verschillende mensen op het toneel uitnodigde, die kwamen feliciteren, o. a. burgemeester Michael Pesch. Later namen de kinderen het heft in handen en bedankten mijnheer Esser voor de afgelopen jaren op hun manier met liedjes en zelf geknutselde cadeautjes voor de komende sabbattijd. Zo werd het een bont gekleurd feest, dat gekroond werd door een friettent – die een groot „hoera!“ bij de kinderen ontlokte.

Maria Rust Haelen

Omdat we ons generalaat in Thorn moeten verkopen, moest er een ander onderkomen gezocht worden voor zr. Magda (met hond Lucky), zr. M. Rosaria en zr. Marjolein.

In Haelen wilde de pastoor graag naar een kleinere woning verhuizen en daardoor kwam de pastorie vrij. Ze ligt op de Burgemeester Aquariusstraat, wat een van de leden van het algemeen bestuur deed vragen: „Wanneer verhuizen de zusters naar het aquarium?“

De verhuizing van de nieuwe kleine gemeenschap vond plaats op 5 januari 2018 en vele dagen erna, want van het veel grotere Thorn kan lang niet alles worden geplaatst. Dat werd in veel gevallen kiezen en loslaten. Maar langzamerhand voelen de zusters zich niet meer gast, maar bewoner.

Concreet groeiende barmhartigheid – Dominicaanse spiritualiteit in de sociale wetenschappen

Niet alleen in het leven van Moeder Henri-Dominique zien we hoe de barmhartigheid groeit. In de hele Dominicaanse familie speelt barmhartigheid een grote rol. Het voorbeeld hiervan is de menswording van God en de menselijke waardigheid, waarvan God op zo'n wonderbaarlijke wijze getuigt en die Hij leeft.

Op de bijeenkomst van jonge dominicanessen uit Europa (DSE) van dit jaar in Oslo, niet als tot dan toe in Düsseldorf, werd duidelijk, hoe levendig de concrete barmhartigheid in denken, onderwijzen, werken en bidden van de Dominicaanse familie is.

Begin januari kwamen 28 dominicanessen uit Europa (DSE) in Oslo bij elkaar. Deze bijeenkomst staat in een meerjarige traditie van samenkomen van jongere zusters

Zr. Helen Alford OP, professor voor sociale wetenschappen aan het Angelicum

De gastspreker bij deze bijeenkomst, zr. Helen Alford OP, professor voor sociale wetenschappen aan het „Angelicum“ (Pontificale Universiteit St. Thomas), riep ons hierdoor in het bewustzijn, hoe sterk dominicanessen en dominicanen over de hele wereld in de 20ste eeuw door hun daden en woorden de sociale ethiek beïnvloeden en leven. Doordat ze de verschillende projecten (zie de boeken „Preaching Justice“ en „Preaching Justice II“) in verband bracht met de geheimen van de rozenkrans, voerde ze ons voor ogen, hoe veel goddelijke menswording hierin tegenwoordig is.

Het zich helpend wenden tot onbekende nood, die niet alleen mee-voelen betekent, maar het „zich dit aannemen“, is barmhartigheid. En God heeft zich onze levensrealiteit zo zeer aangenomen, dat Hij zelf mens werd om de noden en angsten in een goede gemeenschap om te vormen, die hoe meer ze groeit, een goed leven voor allen mogelijk zal maken.

Daarbij betreden we heel verschillende wegen: zowel hulp bij de ontwikkeling van instituties, als bijv. vakbonden, bevrijdingstheologie, het ontwikkelen en verdedigen van de dialoog met andere religies, het beschermen van de rechten en behoeften van vrouwen en kinderen in Irak, Congo, in Duitsland, Azië en Latijns Amerika. Tegenstand in situaties van onderdrukking, van Hongarije via Zuid-Afrika tot aan Vietnam toe.

Vooraf met het oog op de situatie in Europa staan we tegenwoordig meer dan ooit voor de uitdaging om de wereld in die zin gestalte te geven, dat onze sociale structuren de ontwikkeling van de persoon bevorderen en de individualiteit doet bijdragen aan de menselijke ontwikkeling van de maatschappij. **Daarbij gaat het er ook om, om met de tijd mee te gaan en bijvoorbeeld te leren om spiritualiteit in en door techniek uit te drukken, zodat ook in de nieuwe ontwikkelingen „de barmhartigheid met ons groeit.“**

Zr. Hannah, Riga

>>> *Vervolg van pagina 1*

bewoonsters te spreken. Dan verklaart P. Lataste haar, dat dat huis nog helemaal niet bestaat. Hij had gehoopt, dat zr. Henri-Dominique het samen met hem zou stichten!

Teleurgesteld en verbijsterd wil ze afscheid nemen. Maar dan verzoekt P. Lataste haar, nog drie dagen te blijven en te mediteren over deze scène: Jezus aan het kruis, tussen twee criminelen. Onder het kruis Maria, Zijn Moeder en Maria Magdalena, die volgens de theologische opvattingen van de 19de eeuw, de in de hele stad bekende zondares was, maar van wie Jezus alle zonden had vergeven en die Hem daarna navolgde. De vraag, die zr. Henri-Dominique zich daarbij moet stellen: wie van deze beide vrouwen heeft Jezus meer liefgehad?

Na drie dagen staat haar besluit vast: Bethanië zal er komen – zoals P. Lataste het zich had voorgesteld.

Op 9 augustus 1866 kopen de twee een oud herenhuis in Frasne, dicht bij Besançon; op 14 augustus gaan zr. Henri-Dominique, nog een zuster en twee postulanten er wonen. Nog geen 2,5 jaar na de stichting, op 10 maart 1869, sterft P. Lataste op de leeftijd van 36 jaar; moeder Henri-Dominique zet het werk in zijn zin voort. In 41 jaren heeft ze 363 vrouwen uit de gevangenis opgenomen. Op 27 februari 1907 overlijdt ze, 85 jaar oud, zich tot aan het laatst inspannend om in haar zusters de geest van Bethanië te planten. Haar laatste vermaning: „Houdt van de zielen die God jullie stuurt, verdraag hun fouten. Maar ik smeek je: houdt van hen om Godswil, niet vanwege jullie zelf.“

Op de grafsteen van moeder Henri-Dominique Berthier staat „ab infantia crevit cum illa miseratio“ – van haar kindertijd af groeide met haar het erbarmen

Zr. Barbara, BGL-Refrath

Nieuwe algemeen secretaresse

zr. Sara (r.) heeft het ambt van algemeen secretaresse van zr. Marjolein (l.) overgenomen

Op het laatste algemeen kapittel hebben we met zr. Katharina een nieuwe algemene overste gekozen en haar voorgangster, zr. Sara, mocht van een welverdiende sabbattijd genieten. Onlangs kwam ze weer terug en heeft het ambt van algemeen secretaresse van zr. Marjolein overgenomen.

Deze vervulde dat ambt sinds 2011 en was daarnaast lid van het algemeen bestuur en priorin van de gemeenschap in Thorn. Bovendien was ze steeds op veelvuldige wijze geëngageerd. In het bijzonder vanwege haar meertaligheid wordt zr. Marjolein

vaker verzocht om in internationale werkgroepen mee te werken. Ze is intussen algemeen secretaresse van de UCESM (Unie van de conferenties van hogere oversten van Europa) met zetel in Brussel en ook daarom heel blij, dat ze de taak van algemeen secretaresse van Bethanië nu af kon geven. We danken haar voor haar dienst en wensen haar en zr. Sara Gods zegen voor de komende opgaven.

Afscheid van bisschop Wiertz

Als de bisschop van Roermond afscheid neemt, heeft dat ook iets met ons te maken. Tenslotte werd onze congregatie in het bisdom Roermond gesticht en op belangrijke ogenblikken in onze geschiedenis hebben bisschoppen van Roermond een belangrijke rol gespeeld. Niet alleen de ontwikkeling van „Bethanië-Venlo” meer dan 100 jaar geleden, maar vooral had ook bij het in Baexem overnemen van de verantwoordelijkheid voor de kinderen van collaborateurs na de Tweede Wereldoorlog de toenmalige bisschop een belangrijke rol.

Monseigneur Wiertz en Bethanië zijn vooral door twee bijzondere gebeurtenissen verbonden. Hij was het, die in 2002 samen met ons in Venlo afscheid vierde. Tien jaar later, in 2012, was hij tot onze grote vreugde concelebrant bij de Zaligverklaring van P. Lataste.

Daarom namen zr. Katharina, zr. Sara en enkele zusters uit Haelen deel aan het feestelijk afscheid van monseigneur Wiertz op 2 december in Roermond. De St. Christoffelkathedraal was tot op de laatste plaats bezet. De bisschop was zichtbaar blij met de aanwezigheid van de zusters.

Bisschop Wiertz is duidelijk ontroerd

Missa Aurea

Wat is dat? Was onze vraag toen onze jonge pastor vroeg of wij hem hierbij konden assisteren. Hij vertelde: dat hij het eenmaal had meegeemaakt en heel mooi had gevonden, en deze viering graag bij ons in de kerk wilde houden.

Het is een heel oude viering die een week voor Kerstmis plaats vond heel vroeg in de morgen. Je leest er al over in de Middeleeuwen. Het was een viering vooral voor de vissers en andere mensen die niet in de gelegenheid waren om met Kerstmis naar de kerk te gaan. De viering

was vooral aan Maria en haar ongeboren Kind gewijd, op de woensdag 20 december een week voor Kerst.

We hebben hier in Delft dus de Missa Aurea gevierd, 's morgens niet om 7 uur maar om 7.30 uur. We hadden gerekend op 20 mensen: de stoelen stonden rond het altaar, op het priesterkoor. Er waren alleen kaarsen om licht te geven bij het lezen. Er waren veel meer mensen dan stoelen, zo'n 30 á 35 mensen. Het was heel speciaal om zo vroeg te vieren met elkaar. De pastor zei in zijn overweging hoe bijzonder het wonder is van de geboorte van een Kind, nieuw leven.

Na de viering was er voor ieder koffie of thee met een krentenbol waar dankbaar gebruik van werd gemaakt. We waren het met elkaar eens dat we deze viering graag in ere willen houden, want het is heel bijzonder.

bankrekening: 57.89.20.042

IBAN: NL75ABNA0578920042

BIC: ABN ANL 2A

t.n.v. Dominicanessen van Bethanië

Dominicanessen van Bethanië

Zr. Katharina Hemmers OP
Postbus 4050 · NL – 6080 AB Haelen
telefoon: 0031/(0)6-51536286 (Zr. Sara, sekretariaat)
mail: sr.katharina@bethanien-op.org
www.dominicanessenvanbethanie.nl

Dominicanessen
van Bethanië

Geloven in toekomst.